

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Temple consecration rituals in ancient India: Text and archaeology

Ślączka, A.A.

Citation

Ślączka, A. A. (2006, October 4). *Temple consecration rituals in ancient India: Text and archaeology*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4581>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4581>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/4581> holds various files of this Leiden University dissertation.

Author: Ślaczka, A.A.

Title: Temple consecration rituals in ancient India: Text and archaeology

Issue date: 2006-10-04

Nederlandse samenvatting

Bouwceremonies nemen bij diverse volkeren en culturen een belangrijke plaats in en behoren bij hun rituele erfgoed. In de hindoe-traditie van het Indiase subcontinent begeleiden zij de constructie van een gebouw of een dorp of een stad vanaf het moment van het selecteren van de bouwgrond tot de voltooiing van de bouw. De vele beschrijvingen van dergelijke rituelen in de Sanskrit-literatuur getuigen van hun grote betekenis voor de bewoners van het Indiase subcontinent. Hoewel er een zeer omvangrijke literatuur over hindoe-tempels bestaat, is tot nu toe weinig over deze hindoe-bouwrituelen geschreven. Met uitzondering van Kramrisch (1946), wier interpretaties aan herziening toe zijn, is er tot nu toe geen systematische poging ondernomen om de hindoe bouwrituelen te beschrijven en te interpreteren.

Het doel van deze dissertatie is het bestuderen van de hindoeïstische bouwrituelen uit de periode tussen de 7^e en de 15^e eeuw n.C., in het bijzonder de *prathameṣṭakānyāsa* (de eerste steenlegging), de *garbhanyāsa* (het installeren van een ritueel depot, een ‘consecration deposit’) en de *mūrdheṣṭakānyāsa* (de laatste steenlegging). De basis voor het onderzoek wordt gevormd, aan de ene kant, door specialistische Sanskrit-teksten en, aan de andere kant, door archeologisch materiaal. Een van de hoofdvragen is of de rituelen beschreven in de Sanskrit-teksten inderdaad uitgevoerd werden en zo ja, in hoeverre de aanwijzingen van de teksten ook daadwerkelijk werden opgevolgd. Om dit vast te stellen wordt een vergelijking gemaakt tussen de beschrijvingen in de Sanskrit-teksten en de materiele sporen van de bouwrituelen. De belangrijkste tekstuele bron voor deze studie is de *Kāśyapaśilpa*, een ritueel-architectonische verhandeling uit de 11^e-12^e eeuw n.C. Het feit dat de *Kāśyapaśilpa* zowel een rituele als architectonische tekst is maakt deze uiterst geschikt als basis voor een onderzoek naar bouwrituelen – de tekst bevat immers zowel gedetailleerde beschrijvingen van het ritueel als van de tempelarchitectuur. Drie hoofdstukken uit deze tekst zijn uitgegeven, vertaald en voorzien van een commentaar. De basis voor de studie van de materiele sporen van deze bouwceremonies wordt voornamelijk gevormd door archeologische rapporten en museum-collecties.

Het proefschrift bestaat uit zeven hoofdstukken. De inleiding legt de achtergronden voor deze studie uit en bespreekt de terminologie. Speciale aandacht wordt besteed aan het verschil tussen de termen ‘relic deposit’ en ‘consecration deposit’. In veel publicaties wordt er geen onderscheid gemaakt tussen deze categorieën. De ‘consecration deposits’, zoals beschreven door de rituele en architectonische Sanskrit-teksten, worden in diverse publicaties reliëken genoemd wat tot verwarring leidt. In de tweede deel van de inleiding wordt het onderscheid tussen deze twee termen toegelicht.

Hoofdstuk twee bevat de discussie over het genre, de auteur en de datum van de Kāśyapaśilpa. Door de studie van verschillende tot nu toe niet gepubliceerde manuscripten van de tekst kon vastgesteld worden dat de Kāśyapaśilpa, tegen de gebruikelijke opvattingen in, niet het architectuurgedeelte van de rituele tekst Aṃśumattantra is, maar een op zichzelf staande verhandeling. De tekst behoort tot de Zuid-Indiase Śaiva Siddhānta traditie en is waarschijnlijk in de 11^e of de 12^e eeuw n.C ontstaan.

In hoofdstuk drie wordt de methodologie, gebruikt voor het maken van de huidige editie van de drie rituele hoofdstukken uit de Kāśyapaśilpa, besproken. Het hoofdstuk begint met een korte beschrijving van de twee eerdere (niet kritische) edities van de tekst. Deze wordt gevolgd door een overzicht van de bronnen gebruikt in de hier gepresenteerde editie. Deze bronnen bestaan voornamelijk uit tot nu toe niet gepubliceerde palmblad-manuscripten in het bezit van bibliotheken en privécollecties in Zuid-India. Ze zijn geschreven in diverse Zuid-Indiase schriften zoals Grantha, Malayalam en Kannaḍa. Het bleek dat veel van deze palmblad-manuscripten een minder corrupte tekst weergeven dan de manuscripten die voor de eerdere edities van de Kāśyapaśilpa gebruikt werden. Dankzij deze nieuwe bronnen konden veel onduidelijkheden in de tekst van de Kāśyapaśilpa opgelost worden. De laatste twee secties van hoofdstuk drie bevatten een overzicht van de grammaticale eigenaardigheden in de Kāśyapaśilpa, met name van de ongebruikelijke grammaticale vormen en fouten die in de manuscripten voorkomen. Een lijst van technische (architectonische en rituele) termen uit de Kāśyapaśilpa voorzover ze niet in de standaard Sanskrit-woordenboeken zijn opgenomen, is gegeven in Appendix III.

De editie van de drie hoofdstukken uit de Kāśyapaśilpa die de eerder genoemde bouwrituelen (*prathameṣṭakānyāsa*, *garbhanyāsa* en *mūrdheṣṭakānyāsa*) beschrijven is opgenomen in hoofdstuk vier. Voor de editie zijn negen palmblad-manuscripten, zes transcripten van manuscripten en de twee eerdere edities gebruikt. De editie is voorzien van een vertaling en een commentaar. Het laatste gedeelte van hoofdstuk vier bevat een korte samenvatting van de drie rituelen gevolgd door de analyse van hun structuur. Het blijkt dat bij de uitvoering van deze drie rituelen steeds hetzelfde schema wordt gevolgd. *Prathameṣṭakānyāsa*, *garbhanyāsa* en *mūrdheṣṭakānyāsa* bestaan uit een reeks van identieke ceremonies, een soort ‘rituele blokken’.

In hoofdstuk vijf worden de drie uitgegeven en vertaalde hoofdstukken uit de Kāśyapaśilpa in een brede literaire context geplaatst en vergeleken met soortgelijke hoofdstukken en passages in andere rituele en architectonische Sanskrit-teksten. Sommige van deze teksten zijn niet uitgegeven en bestaan alleen in manuscriptvorm; op enkele uitzonderingen na zijn ze niet vertaald. Het hoofdstuk begint met een overzicht van de Sanskrit-teksten die bouwrituelen beschrijven (voor de lijst van

teksten die de *prathameṣṭakā*, *garbhanyāsa* en *mūrdheṣṭakānyāsa* beschrijven samen met desbetreffende hoofdstuk- en versnummers zie Appendix II). Uit dit overzicht blijkt dat de *prathameṣṭakānyāsa*, *garbhanyāsa* en *mūrdheṣṭakānyāsa* al omstreeks de 7^e eeuw n.C bekend waren. Zij worden genoemd in verhandelingen die tot diverse religieuze stromingen behoren, zowel Śaiva als Vaiṣṇava. Bovendien, blijkt uit het onderzoek dat deze drie rituelen in het Zuiden van India een grotere rol gespeeld hebben dan in het Noorden. De teksten die de beschrijvingen van deze rituelen bevatten zijn, op een paar uitzonderingen na, Zuid-Indiaas. Van de *prathameṣṭakānyāsa*, *garbhanyāsa* en *mūrdheṣṭakānyāsa* genoot de *prathameṣṭakānyāsa* de grootste populariteit – het desbetreffende ritueel wordt in een aantal Noord-Indiase teksten genoemd en in alle Zuid-Indiase teksten. De *mūrdheṣṭakānyāsa*, daarentegen, wordt uitsluitend beschreven in de teksten die in het zuidoosten van het Indiase subcontinent zijn ontstaan.

De vergelijking met andere Sanskrit-teksten ondersteunt ook de identificatie van de Kāśyapaśilpa als een Zuid-Indiase Śaiva-tekst uit de Śaiva Siddhānta traditie.

Hoofdstuk zes gaat in op de functie en betekenis van de *prathameṣṭakānyāsa*, *garbhanyāsa* en *mūrdheṣṭakānyāsa* op basis van de teksten. De hoofdfunctie van alle drie de rituelen is, volgens de teksten, het brengen van geluk en voorspoed niet alleen voor het gebouw zelf maar vooral ook voor de uitvoerders van het ritueel en voor de gehele gemeenschap. Onder deze drie rituelen lijkt de *garbhanyāsa* het belangrijkste te worden gevonden. In de teksten wordt herhaaldelijk gezegd dat het nalaten van het uitvoeren van dit ritueel onheil brengt, terwijl een dergelijke waarschuwing nooit of zelden wordt gegeven in verband met de twee andere rituelen. De term *garbhanyāsa* betekent letterlijk ‘het plaatsen [*nyāsa*] van het embryo [*garbha*]’ en een associatie met een menselijk embryo wordt inderdaad door sommige teksten expliciet gelegd. De Kāśyapaśilpa zelf beweert dat het ‘embryo’ - het ‘consecration deposit’ geïnstalleerd tijdens de *garbhanyāsa* ceremonie - de levensadem (*prāṇa*) is van het gebouw onder constructie. In veel andere teksten wordt het consecration deposit met de aarde als levengevend principe geassocieerd. In het hoofdstuk wordt ook de locatie van het ‘consecration deposit’ en de symboliek van deze locatie besproken.

Hoofdstuk zeven behandelt de relatie tussen de tekstuele gegevens en de praktijk door de beschrijvingen van de *prathameṣṭakānyāsa*, *garbhanyāsa* en *mūrdheṣṭakānyāsa* in de Sanskrit teksten en de archeologische vondsten die met bouwrituelen te maken hebben met elkaar te vergelijken. Uit deze vergelijking blijkt dat veel archeologische vondsten goed in de tekstuele beschrijvingen passen. Men kan daarom concluderen dat de rituelen genoemd in de architectonische en rituele Sanskrit teksten inderdaad uitgevoerd werden. Teksten zoals de Kāśyapaśilpa waren dus geen theoretische verhandelingen maar echte leerboeken, die door architecten en priesters werden geraadpleegd. Bovendien laat de studie naar de archeologische

sporen van bouwrituelen zien dat de ideeën en aanwijzingen uit de Indiase architectonische en rituele teksten niet alleen in de regio's waar deze zijn ontstaan bekend waren, dat wil zeggen op het Indiase subcontinent, maar ook ver daarbuiten. Er blijkt een niet gering aantal archeologische vondsten te bestaan, afkomstig uit andere delen van Zuid- en uit Zuidoost Azië, die grote overeenkomsten met de beschrijvingen in de Indiase Sanskrit-teksten vertonen. De meeste overeenkomsten komen voor bij de vondsten uit Indonesië (Java en Bali), Maleisië (Kedah), Vietnam (Po Nagar), Cambodia (Angkor) en Sri Lanka. Het geringe aantal archeologische sporen van 'consecration deposits' in India zelf wekt enige verbazing, maar kan niet betekenen dat deze rituelen niet werden uitgevoerd. De discussie over de mogelijke oorzaken hiervan wordt gevoerd in de laatste sectie van hoofdstuk zeven. Het is intrigerend dat archeologisch materiaal dat goed in de beschrijvingen van de hindoeïstische teksten past even vaak uit boeddhistische als uit hindoeïstische monumenten afkomstig is. Dit suggereert dat deze rituelen een gemeenschappelijk element vormen in deze twee godsdiensten. Vrijwel identieke hindoeïstische en boeddhistische sporen van 'consecration deposits' worden bovendien meestal in een en dezelfde regio aangetroffen. Het is blijkbaar vooral de regio die invloed heeft op de vorm en inhoud van de 'consecration deposits' en niet de religieuze traditie. Een volledige catalogus van materiële sporen van bouwrituelen, zowel hindoeïstische als boeddhistische, uit Zuid en Zuidoost Azië is te vinden in Appendix IV.